

Yttrande angående Stranden – en värdefull miljö (Ds 2008:21)

Sammanfattning

- Energimyndigheten lämnar i huvudsak förslagen utan erinran.
- Energimyndigheten anser att det i en femte punkt i förslaget till ny lydelse för 7 kap. 16 § miljöbalken bör läggas till byggande av anläggningar för vindkraft.
- Energimyndigheten anser att kommuner i detaljplan bör kunna upphäva strandskyddet för att främja etablering av vindkraft.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten delar utredningens uppfattning att strandskyddet bör göras mer flexibelt genom ökade möjligheter att beakta de lokala förhållandena och förutsättningarna. Energimyndigheten har således i grunden inget att erinra mot ett differentierat strandskydd. Strandskyddet får dock inte utformas – och tillämpas – alltför restriktivt. Det borde i grunden inte behöva förekomma målkonflikter mellan intressena av friluftsliv och naturvård, å ena sidan, och intresset av förnybar energi, å andra sidan. Vindkraft har en mycket begränsad inverkan på landskapet och miljön. Dispens från strandskyddet efter en intresseavvägning mellan motstående allmänna intressen bör därför kunna komma i fråga även inom områden som blir föremål för ett förstärkt strandskydd.

Om Riksdagens mål att 10 TWh av den årliga elproduktionen ska komma från vindkraft år 2015 ska kunna uppfyllas bör inte alltför stor restriktivitet visas mot exploatering av kustområden. Energimyndighetens förslag till nytt planeringsmål för vindkraften år 2020 är 30 TWh, varav 20 TWh på land och 10 TWh till havs. Det är av stor vikt att det allmänna intresset av vindkraft och andra förnybara energikällor verkligen vägs mot intressena av friluftsliv och naturvård och inte hänvisas till områden där inga andra intressen finns. Till havs är vattendjupet av avgörande betydelse för etableringen av vindkraft. Grunda områden är mest intressanta för vindkraftsutbyggnad. Sådana områden finns till havs, men även nära kusten. Skärgårdar och kustområden kan vara av stort intresse inte bara för vindkraft utan även för andra förnybara energikällor, såsom vågkraft.

Specifika synpunkter

5.2 Stärkt strandskydd där det behövs

Energimyndigheten delar uppfattningen att en differentiering av strandskyddet inte bör utformas så att kommuner vars stränder redan bebyggs i stor utsträckning är helt undantagna från reglerna om lättnader i strandskyddet. Som framhållits ovan är det viktigt att en verklig intresseavvägning av motstående intressen görs inför beslut om användning av stränderna även inom känsliga kustområden.

5.3 Samordning av miljöbalken och PBL

Etablering av vindkraftsanläggningar kan förutsätta detaljplan. Att föra in delar av strandskyddsfrågorna i den kommunala planeringen torde underlätta ett snabbare genomförande av angelägna projekt avseende vindkraftsutbyggnad. Energimyndigheten anser vidare att det är av största vikt att prövningsförfarandet enligt PBL och miljöbalken samordnas så att inte verksamheter som är tillståndspliktiga enligt både PBL och miljöbalken i onödan är föremål för dubbla prövningsförfaranden. Miljöprocessutredningens kommande utredning av behovet av författningsförändringar om förnybar energi m.m. bör beaktas innan de nu föreslagna författningsändringarna av annan än materiell natur genomförs.

6.9 Skäl för dispens

Energimyndigheten anser att det inte skall vara nödvändigt med dispens från strandskyddet för etablering av vindkraftsanläggningar i kustområden. Det bör därför läggas till en femte punkt i förslaget till 7 kap. 16 § miljöbalken om byggande av anläggning för vindkraft. I vart fall måste dispens från strandskydd kunna ges för att tillgodose angelägna anläggningar för energi från förnybara energikällor. Etableringar av anläggningar för energi från förnybara energikällor bör inte vara hänvisade till områden som är mindre lämpade för ändamålet. Det är därför viktigt att strandskyddsbestämmelserna inte blir alltför restriktivt utformade. Det bör komma till tydligt uttryck om inte i författningstexten, så i vart fall i en kommande proposition att utbyggnad av vindkraftsanläggningar och andra anläggningar för förnybar energi kan utgöra särskilda skäl för dispens. Att dispens skulle kunna lämnas enbart om en annan etablering är omöjlig eller orimlig är alltför restriktivt hållet. Det finns en risk att vid tillämpningen dispenser slentrianmässigt vägras om inte grunderna för avvägningen tydligare utvecklas i en kommande proposition.

6.10 Skäl för upphävande

De synpunkter som lämnats med avseende på dispens i enskilda fall gör sig gällande även för kommunens upphävande av strandskyddet i detaljplan.

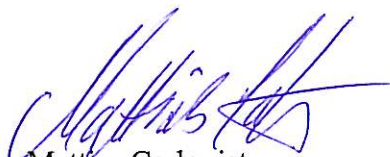
7.1 Redovisning i den kommunala översiktsplanen

Energimyndigheten anser att det är av stor vikt att kommunernas översiktsplaner är väl genomarbetade och ger god vägledning för vilka intressen som kust- och strandområden i kommunerna bör tjäna. Härigenom underlättas detaljplanering och tillståndsprövningar, vilket påskyndar omställningen till ett uthålligt energisystem.

7.4 Upphävande av strandskydd genom en detaljplan m.m.

Vid etablering av vindkraftsanläggningar kan detaljplan behöva upprättas. Möjligheten att upphäva strandskydd i detaljplan skulle medföra en snabbare process för prövningen av vindkraftsprojekt. Synpunkter lämnas även ovan i anslutning till punkten 6.10.

Beslut i detta ärende har fattats av tf generaldirektören Bengt Karlsson. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit verksjuristen Mattias Carlquist, föredragande.

Bengt Karlsson
Mattias Carlquist

